

แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

Guidelines for the Academic Administration of Small Schools under the
Office of Nakhon Sawan Primary Educational Service Area 2

ศุภวรรณ สุธรรมมา¹, ศุภชัย ทวี² และสาธิต ทรัพย์รวงทอง³
Supawan Suthamma, Sapachai Tawe and Satorn Subruangthong

Received: August 30, 2019

Revised: October 6, 2020

Accepted: October 6, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงเท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการประชุมสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.98 ปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ความรู้ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในกลุ่มโรงเรียน ทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและจัดเวทีให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูผลิต เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบท มีความทันสมัย

¹⁻³ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์; Nakorn Sawan Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: bumbim_3001@hotmail.com, Tel. 086-1198884

ด้านการนิเทศภายใน จัดประชุม วางแผนจัดทำแผนการนิเทศการศึกษา โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมนิเทศแบบกัลยาณมิตร ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในให้ครูและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, แนวทางการบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were to study problems and examine guidelines for the academic administration in small schools under Nakhon Sawan Primary Education Service Area Office 2. The research was conducted in 2 steps as follows: 1) the study problems of the academic administration in small schools. The sample group was taken from 201 school administrators and teachers. The instrument was a 5-rating scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.83. The statistics employed were frequency, percentage, mean, and standard deviation, and 2) the guideline examination of the academic administration in small schools. The focus group conversation was processed using content analysis. The research findings were as follows: the problems of the academic administration in small schools, overall was at the medium level with mean of 2.98, the most problem was the research for the education quality development, but the least problem was the school curriculum development. The guidelines for the academic administration in small schools were as follows: the school curriculum development, promote teachers' knowledge, and stakeholders should participate in school curriculum development, which is relevant to the context, the learning process development, teachers should provide professional learning community groups in schools, and do the student-centered learning lesson plans, the learning measurement and assessment, and grade transferring, support teachers to use various learning measurement and assessment instruments, the research for the education quality development, the teachers' training on classroom research, and conduct research exchange stages for teachers, the material and innovation development and educational technology media, provide teachers' training on the educational technology development. Teachers create and choose modern proper educational technology media for the context, the internal supervision in schools, the planning for the internal supervision in

schools. The friendly supervision should be done in various ways continuously. Besides, the teaching technique guidance of schools in groups should be cooperated, and the school internal insurance, give knowledge about the school internal insurance for teachers and stakeholders. Furthermore, the committee appointment, procession, supervision, and examination should be done constantly, and take the assessment results to apply in schools efficiently.

Keywords: Academic Administration, Guidelines for Academic Administration, Small School

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็น “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มียัศรัต อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษา ศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์, 2563)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนับว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในนโยบายด้านการศึกษาที่รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) นอกจากนี้ ผลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดจำนวน 32,879 แห่ง สถานศึกษาดังกล่าวนี้เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมามากกว่า 10,000 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ทำให้ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างด้อยกว่าสถานศึกษาอื่น เป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมในหลายปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ ทำให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการศึกษาไม่เท่าเทียมกับสถานศึกษาขนาดอื่นที่จะเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ

รัฐบาล แต่การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การศึกษาทางวิชาการเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้เพื่อเป็นบุคคลแห่งการ เรียนรู้ตลอดชีวิต

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วน ใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาชั้น พื้นฐาน จำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอบรรพตพิสัย, อำเภอลาดยาว, อำเภอแม่วงก์, อำเภอแม่เปิน และอำเภอชุมตาบง มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 141 โรงเรียน 4 สาขา เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มี จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน อยู่ 81 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวส่วนใหญ่มีปัญหา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ คือ นักเรียนมีคุณภาพการเรียนค่อนข้างต่ำ เมื่อ เปรียบเทียบ กับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์โดยเฉพาะสื่อและ เทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็น เกณฑ์ในการจัดสรร และโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กล่าวคือ มีการลงทุนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ใหญ่กว่า สภาพปัญหาและความ ต้องการของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียน การสอนที่ทันสมัยไม่เพียงพอกับความต้องการและความจำเป็นที่จะใช้ ขาดแคลนหนังสือเรียน หนังสือ อ่านประกอบ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งครูขาด ประสบการณ์ในการสร้าง/ใช้สื่อการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2, 2559) ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 ให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยศึกษาจากผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหาร และครูที่ รับผิดชอบการบริหารงาน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอการดำเนินงานวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยกำหนดไว้ 7 ด้าน คือ การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศภายใน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครู จำนวน 397 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 478 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตาราง Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 201 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครู จำนวน 161 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 สำหรับการวิจัยชนิดประมาณค่า 5 ระดับ (สาธิต ทรัพย์รวงทอง, 2560) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.83

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ดำเนินการดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 มาร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดหนองตาว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

3. นำข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัย เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.98 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสูงสุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.35 รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ด้านการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.27 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.16 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.58 และสุดท้าย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.41

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตร การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระบบประกันคุณภาพภายใน การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดเวทีให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคนิคการสอนแบบชี้แนะ (Coaching Techniques)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กในอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับรองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศภายใน และลำดับสุดท้าย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู ด้านการบริหารและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของลัดดา เฟื่องผล (2557) พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้านปัญหาที่พบคือ การประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เมื่อสิ้นปีการศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวัดประเมินผลการเรียนของนักเรียนมีความหลากหลาย ความสนใจ และ

ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนของครู และสรุปผลการนิเทศภายในชั้นเมื่อสิ้นภาคเรียน และสอดคล้องงานวิจัยของมลชยา จี๊สละ (2558) พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน และด้านที่มีปัญหาอันดับต่ำสุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผล

1.1 ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับน้อย การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการจัดอบรมให้ความรู้ครู ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องของหลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พิจารณามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการจัดทำภายในโดยไม่ได้รับความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือบุคคลภายนอก ขาดการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของคัมภีร์ สุดแท้ (2552) พบว่า มีปัญหาคือไม่สามารถจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมกับความต้องการ การทุ่มเทพื้นที่งานวิชาการอย่างเดียวไม่สามารถทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ ไม่สามารถพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ และมีการเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือครูควรทุ่มเท และใส่ใจการสอนให้กับนักเรียนรายบุคคลอย่างเต็มที่ นำกระบวนการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไปประยุกต์ใช้ทั้งระบบ ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง การนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตรอยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาไม่มีการจัดทำคู่มือและเครื่องมือที่ได้มาตรฐานในการนิเทศติดตาม ไม่มีการกำหนดกรอบการนิเทศในรูปแบบบูรณาการ มีรูปแบบการนิเทศที่ไม่ชัดเจน ขาดการรายงานผลการนิเทศและนำผลการนิเทศไปพัฒนาการเรียนการสอนตามคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะทางด้านการวัดผลและประเมินผล ขาดการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ไม่มีการประเมินผลตามสภาพจริง และไม่มีการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ ใหญ่เลิศ (2554) พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน สถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริงและการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง การนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูขาดความรู้ ความชำนาญในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนำผลการวิจัยในชั้นเรียน มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชา พุ่มพวง (2559) พบว่า สถานศึกษาขาดการชี้แจงครูให้เห็นความสำคัญของการทำวิจัยและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่งานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอนเท่าที่ควร

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง การผลิต พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเหมาะสมเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูขาดความรู้และความชำนาญในการสร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.6 ด้านการนิเทศภายใน โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง การจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาขาดการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ขาดเครื่องมือในการนิเทศที่เหมาะสม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการนิเทศ

1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง การจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาไม่มีการจัดโครงสร้างการทำงานให้ชัดเจน จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามโครงสร้างการบริหารงาน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ขาดการส่งเสริมพัฒนาครู ขาดการวางแผนการดำเนินงานกำหนดระยะเวลาและแนวทางการตรวจสอบคุณภาพด้านการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) พบว่า การพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก การประกันคุณภาพการศึกษา การประชุมครูเพื่อร่วมปรับปรุงแก้ไขปัญหา กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางที่สำคัญ คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้ ครู ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องของหลักสูตรสถานศึกษา มีวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พิจารณามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง วางแผนกำหนดกรอบการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ประสาน

ความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาหลักสูตร โดยรับคำแนะนำจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร การจัดประชุมการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประชุมครูและบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน การวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนควรมีการร่วมมือกันวางแผน จัดทำรายงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเผยแพร่ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ในการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียรัตน์ โชติวิชาติศิริกุล (2560) พบว่า ด้านการบริหารงานหลักสูตร คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางที่สำคัญคือ สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จัดให้ครูศึกษาดูงานโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบ สนับสนุนให้ครูจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในกลุ่มโรงเรียน โดยครูร่วมกันแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ โดยครูที่มีความต้องการแก้ไขปัญหาในแบบเดียวกัน ให้มีการช่วยกันภายในกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขาดการตรวจสอบการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์จริง และการปฏิบัติ การจัดการกระบวนการ PLC ในกลุ่มโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ธีมาธนนันท์ (2555) พบว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยการเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ส่งเสริมการสอนซ่อมเสริม โดยการหมุนเวียนตามสาระวิชา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการสอนของครูในกลุ่มเครือข่าย

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางที่สำคัญ คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่มีรูปแบบที่หลากหลายพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลตรงตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานให้เหมาะสมและต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตัวเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ทำให้ครูมีการวัดผลประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด ขาดการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย การประเมินผลตามสภาพจริง ขาดการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ขาดการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาภัสสร เส็งเส (2554) พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ ให้มีการอบรม

ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเครื่องมือและประเมินผล สร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และให้มีความหลากหลายครอบคลุมทุกตัวชี้วัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ ไทใหญ่เลิศ (2554) พบว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียน ควรมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง และด้านการพัฒนาเครื่องมือ วัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางที่สำคัญ คือ สถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครู นำผลการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ไปใช้เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อเป็นข้อมูล ในการพัฒนาผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียน โดยน่านวัตกรรม สื่อการสอน ไป ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน การ ประชุมแลกเปลี่ยนแนวคิดในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การดำเนินการ วิจัยจากการนำผลบันทึกหลังการสอนมากำหนดปัญหาในการวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ จนเกิดเป็น นวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เพ็งผล (2556) พบว่า ด้านการวิจัยในชั้นเรียน คือ อบรมให้ความรู้ครู สร้างความตระหนักให้ครู ศึกษาดูงาน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้น เรียน

2.5 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางที่สำคัญ คือ สถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนาเพื่อผลิตพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ หรือเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน และมีความทันสมัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์และเรียนรู้การใช้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อินเทอร์เน็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สื่อออนไลน์ สถานศึกษาจัดหา Internet ความเร็วสูง และสถานศึกษาควรจัดหาสื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงพอ ทันสมัยและครบทุกชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีมีอยู่อย่างจำกัด และที่มีอยู่ไม่สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริการไม่มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการผลิตหรือสร้างสื่อโดยใช้ เทคโนโลยีใหม่ ครูขาดความรู้ และทักษะในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ ศรีจันทร์ (2556) พบว่า ด้านการจัดหาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ คือ การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้อง กับงานวิจัยของอภิชา พุ่มพวง (2559) พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีควร วางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและซ่อมบำรุงให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหาและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอนนิเทศและประเมินผลการใช้ สื่อการสอนสร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน

2.6 ด้านการนิเทศภายใน มีแนวทางที่สำคัญ คือ สถานศึกษาควรประชุมวางแผนการจัดทำแผนการนิเทศการศึกษา โดยให้ชุมชน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำเครื่องมือและปฏิทินการนิเทศการศึกษา และดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ในรูปแบบที่หลากหลาย อย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มโรงเรียน และควรส่งเสริมให้ครูนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูขาดการกำหนดกรอบ ปฏิทินการนิเทศ ดำเนินการนิเทศภายใน การนำผลการนิเทศมาอภิปรายหาข้อสรุป เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และขาดประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศศึกษากับสถานศึกษาอื่น ขาดเครือข่ายการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มโรงเรียน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความร่วมมือกันวิพากษ์และวิเคราะห์ ผู้รับการนิเทศไม่นำข้อสรุปและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนมณีภา วรณไพบุลย์ (2553) พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา จัดประชุมชี้แจง วางแผน แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงาน ดำเนินการนิเทศภายในตามปฏิทินการนิเทศ แจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ กำกับ ติดตามและประเมินผลการนิเทศ

2.7 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางที่สำคัญ คือ สถานศึกษาควรให้สร้างความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอน เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องในการวางแผนปฏิบัติการ ตรวจสอบประเมินและรายงานการดำเนินงานการประกันภายในครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา ขาดการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดการกำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการกำหนดแนวทางและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรวิรัตน์ โชติวิชาศิริกุล (2560) พบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และมีการประเมิน ปรับปรุง พัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 สามารถทำได้โดยการอบรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระบบประกันคุณภาพภายใน การสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามี

ส่วนร่วม การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดเวทีให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคนิคการสอนแบบชี้แนะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดควรมีการประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดควรมีการวางแผนปฏิบัติการร่วมกันในการวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อหาวิธีและแนวทางการแก้ไขในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้กับครูในเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงหรือวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ถูกต้อง มีการส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมในเรื่องการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้กับครูในเรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน พาครูไปศึกษาดูงานต่างโรงเรียน สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาประสบการณ์ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องและเป็นระบบ รวมไปถึงส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

5. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนาเพื่อให้ครูผลิตพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน และมีความทันสมัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่

6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ มีการกำกับติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศ มีการประชุมครูร่วมกันในการสรุปผลการนิเทศเพื่อนำผลของการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงในปีต่อไป

7. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนในการประกันคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ มีการกำกับติดตามการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดควรเข้ามาเป็นกรรมการในการประกันคุณภาพเพื่อประเมิน ตรวจสอบให้ระบบประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีการแก้ปัญหาที่แต่ละโรงเรียนเคยประสบปัญหา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ และจัดทำทะเบียนสื่อของโรงเรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีจัดทำปฏิทินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา ธีมาธนนันท์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านวารี อำเภอมะสราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2552). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนม์นิภา วรธนโพบูลย์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในศูนย์ประสานงานสถานศึกษา โททะเล 01 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรียาภัสสร เส็งเส. (2554). *การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอยะลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มลชยา จี๊สละ. (2556). *แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ลัดดา เพ็งผล. (2556). *แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2560). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2559). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4 ปี (2559-2562)*. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์. (2562). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คน ลงมา) ปงบประมาณ 2563-2564.* (อัตรากำลัง).
- สุชาติ ใหญ่เลิศ. (2554). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุรียรัตน์ โชติวิชาศิริกุล (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อนันต์ ศรีจันทร์. (2557). *แนวทางการพัฒนาครูด้านวิชาการในจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิเชษฐ์ บุญพะยอม. (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.